

tror derfor, at de Straffebestemmelser, vi have, vistnok ere tilstrækkelige og i alt Fald vistnok ikke godt kunne være anderledes.

Hvad nu endelig angaar Spørgsmaalet om, til hvilke Personer denne Forpligtelse til at føre Handelsbøger skulde udstrækkes, er det jo ogsaa klart, og det er i alt Fald den Forudhættning, jeg er gaaet ud fra, at man der bliver nødt til at føle sig bunden til en vis Grad af hele den bestaaende Ordning af Næringsforholdene. Naar man overhovedet her vil opstille skarpe Kategorier, og det er man jo nødt til for at have et bestemt Grundlag for det Spørgsmaals Afgjørelse, hvem der skal, og hvem der ikke skal føre Handelsbøger, bliver man nødt til at holde sig til noget ydre Foreliggende, og det eneste, man i den Henseende har at holde sig til, er jo Næringslovgivningens Ordning af disse Forhold. Bestaffenheden af den Afkomst, i Henhold til hvilken den Paagjældende driver sin Forretning, hvorefter Hensynet til, hvorledes det enkelte Menneske i det enkelte Tilfælde driver sin Forretning, om han driver den i større eller i mindre Omfang, umulig egner sig til at lægges til Grund for Bestemmelser som disse. Jeg mener derfor, at den Umstændighed, at en Mand driver en meget stor Forretning og benytter sig af Kredit i stort Omfang, kan ikke være tilstrækkelig til at paalægge ham at føre Handelsbøger, thi hvor skulde man saa sætte Grænsen? Hvorledes skulde det være muligt her at angive noget ydre Kriterium, hvorefter det kunde bestemmes, at en saadan Mand skulde føre Handelsbøger? Det gjælder hos os for Exempel i mange Tilfælde om Landmænd, at de kunne drive en større Forretning, et Meieri og Sigt, og ogsaa benytte Kredit i et temmelig stort Omfang. Foraa vidt kunde der være samme Grund til at paalægge dem at føre Handelsbøger som den, der driver en lille ubetydelig Kjøbmandsforretning. Det tror jeg ikke gaar an. Det vilde i alt Fald i høj Grad komme i Strid med alle nedarvede Begreber hos os om Forpligtelsen til at føre Handelsbøger. Man vilde da egentlig blive nødt til at paalægge Alle det eller i alt Fald at lade det bero paa et rent individuelt Skøn, om en Mand i Følge Størrelsen og Bestaffenheden af hans Forretning burde føre Handelsbøger eller ikke. Det er derfor, at jeg har anset det for nødvendigt, at Lovforlaget holdt sig til, hvad jeg med eet Ord vil kalde de næringsretlige Kategorier, bestemte paavislige Klasser af Personer, med Hensyn til hvilke der ingen Tvivl kan være om, at den og den falder

ind under dem, der skulle føre Handelsbøger, og den og den falder ikke ind under denne Klasse. Det turde vistnok vise sig at blive meget vanskeligt, naar man vilde gaa udenfor dette, at finde nogen saadan paavislig skarp Begrænsning, som man dog nødvendig maa have, naar man vil opstille en saadan Forpligtelse. Hvad Sagførere angaar, antager jeg ikke, at det kunde have saa store Ulemper at paalægge dem at føre Handelsbøger, men jeg skal atter her gøre opmærksom paa, at det jo er umuligt at danne en Grænse mellem, hvad det ærede Medlem kaldte Byggeprokuratorer og andre Prokuratorer. Der er slet intet ydre Kriterium at gaa efter i saa Henseende. Deres Afkomst til at drive deres Forretning er ganske den samme, hvad enten deres Forretninger ere af den ene eller den anden Slags. Ingeniører og Entreprenører er det ogsaa meget vanskeligt at opstille en Regel for. Der kan være meget store Ingeniører og Entreprenører, men der er saamænd ogsaa meget smaa. Hvad vil det overhovedet sige: en Entreprenør? En Mand, der paatager sig at brolægge en Gaard for en bestemt Betaling, er jo foraa vidt Entreprenør. Jeg tror ogsaa, at det her vil vise sig, at enhver skarp Grænse vil vinde bort, saa at man der kommer til at staa overfor den rene Bilskaarlighed. Den ene vil sige: Jeg synes, at den Mand driver Forretning i et saadant Omfang, at han burde føre Handelsbøger, den anden vil sige Nei, eller sige: Naar han skal gjøre det, hvorfor skal saa den og den ikke gjøre det? Man vil saaledes komme ind i en Uendelighed som Følge af, at man ikke har et bestemt paavisligt Grundlag at støtte sig til. Dette vilde i endnu højere Grad blive Tilfældet, naar man kom til, hvad et æret Medlem omtalte, at Husiere, der drive som en Slags Spetulation at have Huse, som de leie ud til Fattigfolk eller Andre i stort Omfang — saaledes forstod jeg det ærede Medlem — ogsaa skulde føre Handelsbøger. Hvorledes skulde man kunne drage Grænsen mellem Husiere af den ene Slags og Husiere af den anden Slags? Jeg tror altsaa, at man bliver nødt til at holde sig til et bestemt Schema, og saa maa man erkjende, at ligesom Satet i denne Berden er fuldkommen, opnaar man heller ikke her nogen fuldkommen Tilstand, idet der vil findes Mange, som ikke falde under Schemaet, men om hvilke man maaske kunde sige, at der var samme Rimelighed for, at Forpligtelsen paalægdes dem. Som det vil ses, har Lovforlaget egentlig holdt sig meget nær til den gjældende Tilstand, og de Tilføjninger og Afvigelser, der ere gjorte med